

SVENSKA FÖRETAGS UTMANINGAR OCH FOKUSOMRÅDEN **2017**

Företag ser ljus på framtiden och planerar
att växa i större utsträckning än tidigare

DIPLOMAT

ASKUNGEN

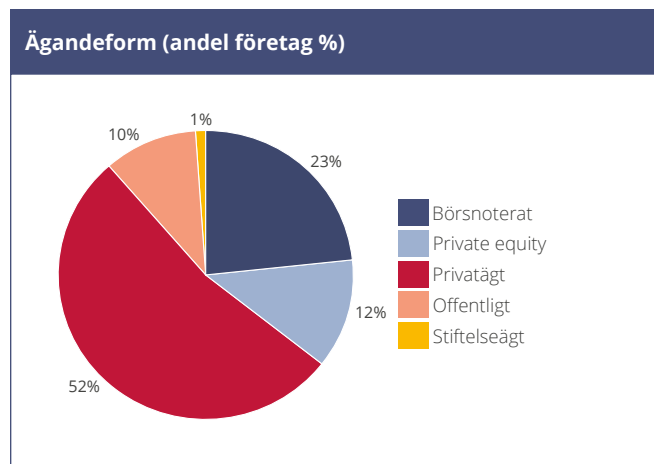
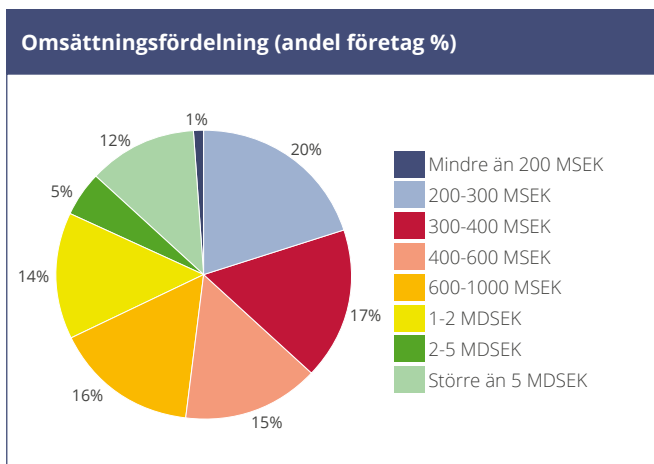
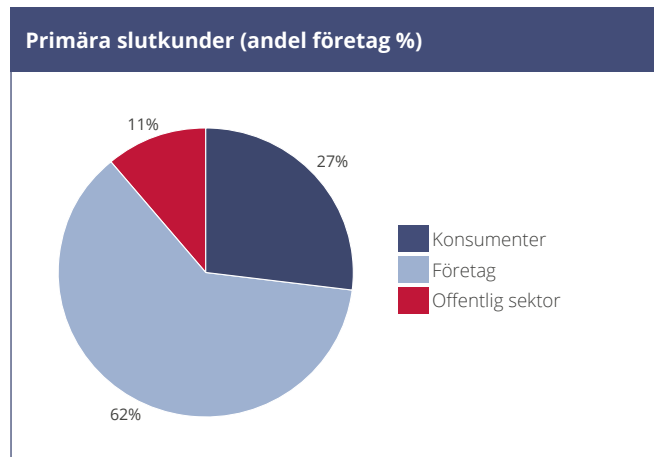
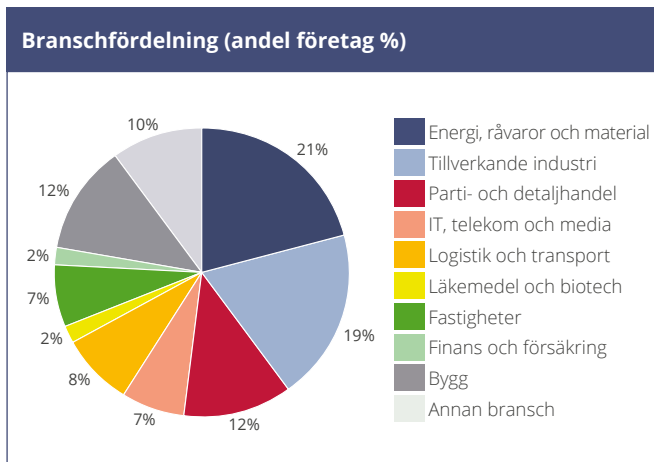
Axholmen genomför studien "Svenska företags utmaningar och fokusområden" för sjunde året i rad

För **sjunde året** i rad genomförs studien "Svenska företags utmaningar och fokusområden" av managementkonsultföretaget **Axholmen**.

182 verkställande direktörer har deltagit i studien under sista kvartalet 2016. Den kvantitativa studien har verifierats och kompletterats med kvalitativa djupintervjuer. Svarsgruppens sammansättning (omsättning, bransch m.m.) är lik tidigare års studier.

Översikt över svarande företag

Sammanfattning

- Svenska företag är **bekymrade** över det **osäkra politiska klimatet globalt** men **ser positivt** på läget i Sverige trots **missnöje mot regeringens nya budgetproposition**.
- Trots oro ser företagen **ljusst** på framtiden och planerar att **satsa på tillväxt i större utsträckning** än tidigare redan höga nivåer.
- Även om tillväxt är i fokus finns **starka ambitioner** på ökade **kostnads-effektiviseringar**, främst inom produktion av varor och tjänster.

INNEHÅLL

Svenska företags utmaningar och fokusområden 2017

1. Makroekonomisk utveckling	sida 9
2. Tillväxtsatsningar	sida 19
3. Kostnadseffektiviseringar	sida 27
4. Reflektioner	sida 33

Svenska företag är bekymrade över det osäkra politiska klimatet globalt men ser positivt på läget i Sverige trots missnöje mot regeringens nya budgetproposition

- **Stor oro** råder kring den **globala makroekonomin** jämfört med tidigare år.
- Oron tros drivas främst av resultatet i det **amerikanska valet, Brexit** samt oroligheterna kring **Deutsche Bank och den europeiska banksektorn**.
- I Sverige anser majoriteten att det **goda makroekonomiska läget kvarstår** oförändrat med viss övervikt mot bättre än sämre. Framför allt finns det en stark tilltro på ett **bättre svenskt företagsklimat** inom **bygg- samt logistik- och transportbranschen**.
- Trots att många anser att de påverkas **negativt av budgetpropositionen för 2017** har den kraftiga **pessimismen efter valet 2014 minskat**.

Oron kring den globala makroekonomin ökar ytterligare

Trots många frågetecken kring Trumps politik och framtida planer som USA:s president sprids spekulationer kring en eventuell påverkan på globaliseringen, det säkerhetspolitiska läget och relationen till USA i allmänhet. Beroende på utfall kan Europa och Sverige komma att påverkas negativt. Detta har spridit stor osäkerhet kring utvecklingen 2017, där majoriteten av företagen uttryckt oro kring utfallets påverkan på börsen och valuta- och räntemarknaden samt handelshinder mot omvärlden.

Likt ovan ser företagen en risk i att Brexit kan medföra handelshinder på lång sikt, men att den kortsiktiga oron drivs av valutaskiftningar.

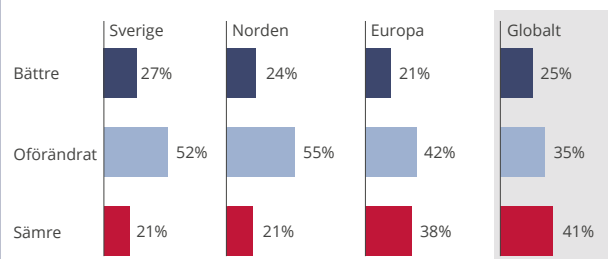

Vidare har oroligheterna kring Deutsche Bank och den europeiska banksektorn skapat en oro kring räntemarknadens utveckling och bankers benägenhet att hjälpa till med krediter.

■ Detaljeras på kommande sidor.

Tilltagande global oro på grund av det amerikanska valet och osäkerhet kring Brexit och den europeiska banksektorn

Tro på makroekonomiskt läge 2017 jämfört med 2016
(andel företag %)

” Vi påverkas positivt på kort sikt p.g.a valutan, långsiktigt negativt...

VD Energi, råvaror och material

” Räntemarknaden kan påverkas negativt...

VD Fastigheter

” Banker i kris är mindre benägna att hjälpa till med krediter...

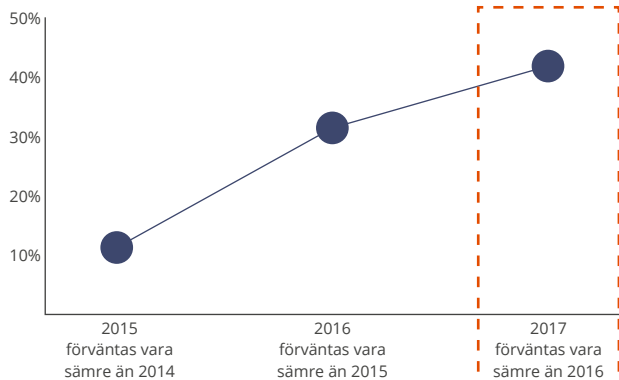
VD Energi, råvaror och material

Oron tros främst drivas av resultatet i det amerikanska valet, Brexit samt oroligheterna kring Deutsche Bank och den europeiska banksektorn

■ Detaljeras på kommande sidor.

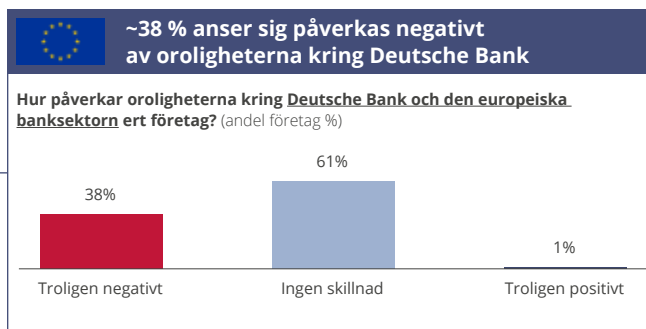
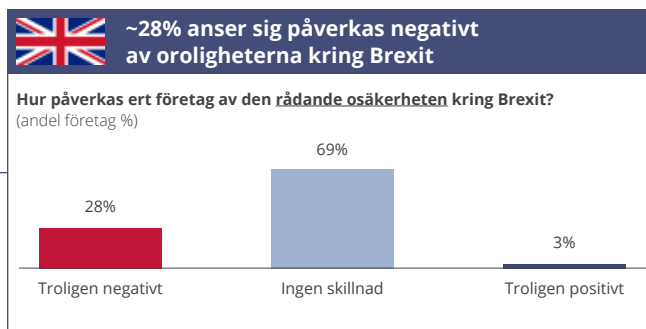
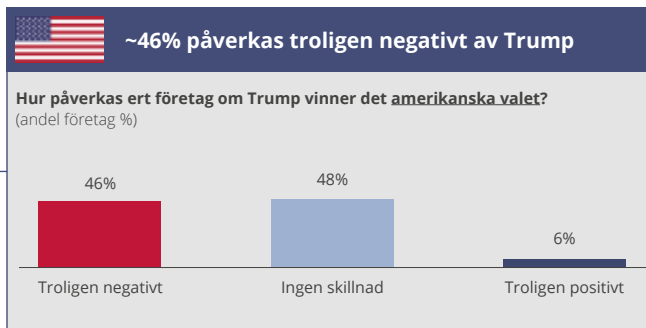
Tilltagande global makroekonomisk oro inför 2017

Mistro på makroekonomiskt läge globalt 2015-2017
(andel företag %)

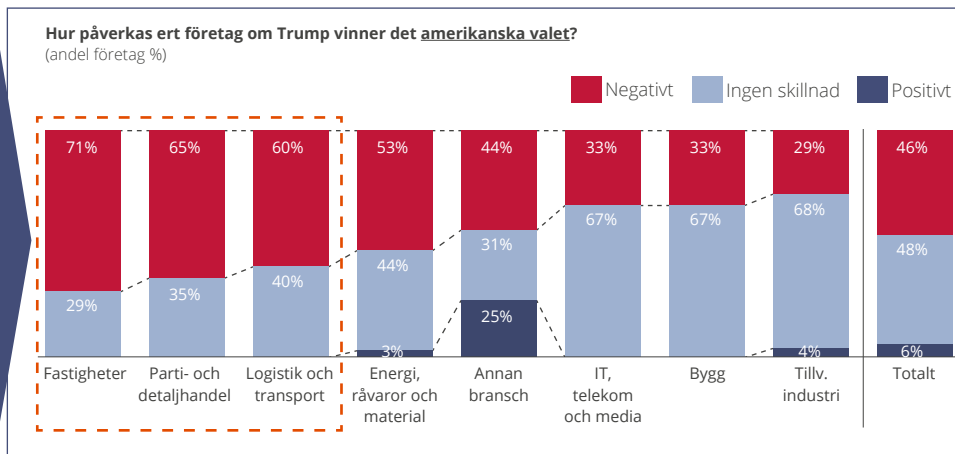
” Stor geopolitisk oro...

VD Energi, råvaror och material

Majoriteten av företagen, och i synnerhet fastighets-, logistik- och importföretag, är negativt inställda till Trump

- Fastighets- och transportföretag och företag beroende av import såsom parti- och detaljhandlare anser att de påverkas mest negativt av Trump som president.
- Drivande faktorer är bl.a. oro kring handels- och migrationshinder vilka i sin tur tros påverka ränte- och valutamarknaden.

” Risk för handels- hinder som direkt motverkar vår affär om Trump vinner...

VD Annan bransch

” Trump kommer satsa mer på försvaret...

VD Tillverkande industri

” Börsen hickar till och räntorna stiger om Donald Trump vinner, i övrigt oförändrat för vår del...

VD Bygg

” Räntemarknaden kan påverkas negativt av en populistisk styrning av en sådan stor nation...

VD Fastigheter

” Allt spelar roll på dollar- och eurokurserna eftersom vi är ett importföretag...

VD Tillverkande industri

Not: Företag inom branscherna läkemedel och biotech samt finans och försäkring inkluderas inte p.g.a. få deltagande från respektive bransch.

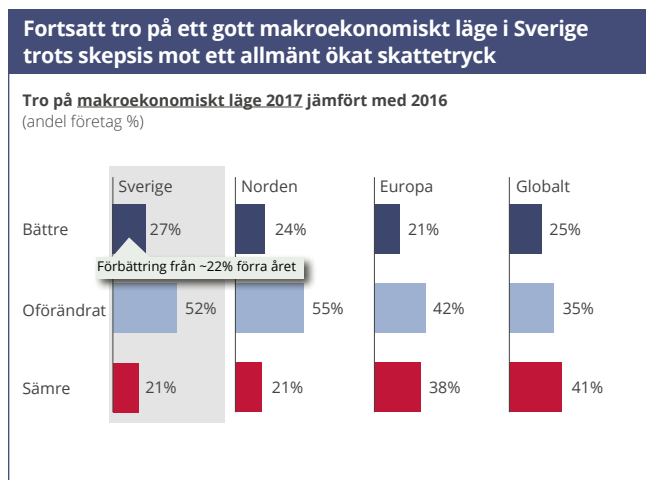
I Sverige anser majoriteten att det goda makroekonomiska läget kvarstår med viss övervikt mot bättre än sämre

Starka förväntningar finns på byggsektorns utveckling, både inom och utanför branschen. I kombination med låga räntor förväntas detta ge positivt utslag på Sveriges utveckling. Vidare finns det också en viss tilltro till förstärkt krona under det kommande året.

Den nya budgetpropositionen möts dock med viss skepsis och en negativ inställning finns mot ökade skatter. Utöver det skapar förslag om vinsttak i välfärden och förändrade LAS-regler missnöje bland ett flertal företag.

■ Detaljeras på kommande sidor.

” Vi verkar bl.a i norra Sverige och är transportkrävande. Ökad skatt på flyg och drivmedel kan tvinga oss mot marknaden söderut om politikerna fortsätter på den inslagna vägen...

VD Byggsektor

” Vi anser att våra förutsättningar för långsiktigt företagande i Sverige är goda...

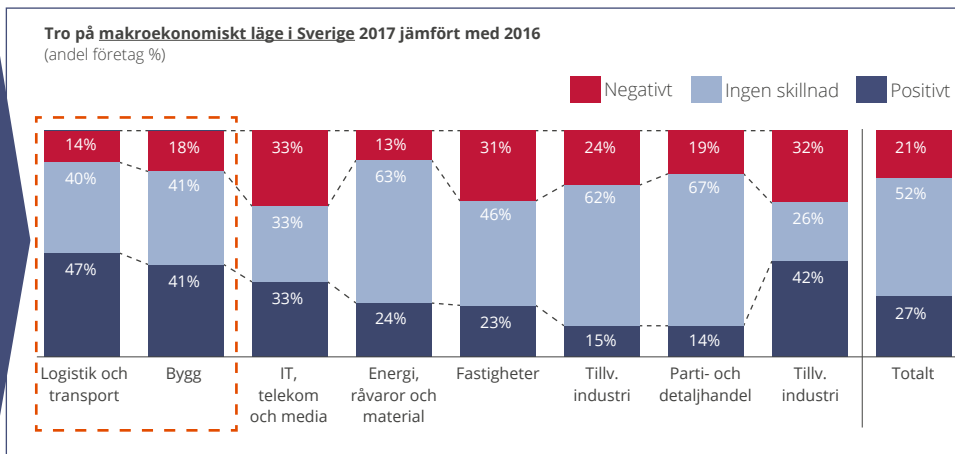
VD Parti- och detaljhandel

” Ett generellt höjt skattetryck är negativt...

VD Parti- och detaljhandel

Framför allt finns det en stark tilltro på ett bättre svenskt företagsklimat inom bygg-, logistik- och transportbranschen

Den positiva synen på den makroekonomiska utvecklingen i Sverige drivs främst av företag inom Bygg, Logistik och Transport

” Med låga räntor och byggsektor på fullvarv måste det bli en ökning...

VD Logistik och transport

” Stort byggbehov i Sverige...

VD Bygg

” Bygg kommer växa relativt övriga branscher under många år...

VD Energi, råvaror och material

” Vi är del av att multinationellt bolag, för våra arbetsplaster i Sverige ser det inte så bra ut men för firman som restrukturerar och flyttar bland annat produktion till billigare länder ser det bättre ut...

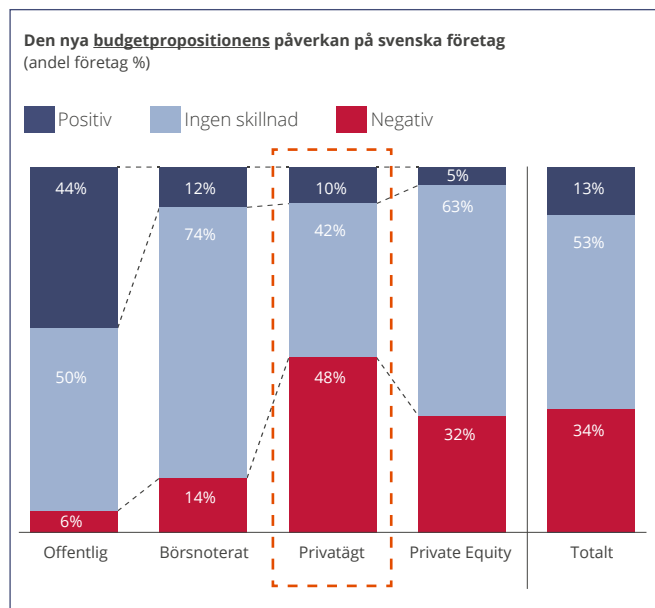
VD Tillverkande industri

Not: Företag inom branscherna läkemedel och biotech samt finans och försäkring inkluderas inte p.g.a. få deltagande från respektive bransch.

Många anser sig dock påverkas negativt av budgetpropositionen för 2017

Bland företagen finns skepsis mot regeringens nya budgetproposition...

...där vart tredje företag anser sig påverkas negativt framför allt på grund av ett allmänt ökat skattetryck

Missnöjet är störst bland privatägda företag där hälften anser sig påverkas negativt

Högre skatter betyder högre kostnader för oss...

VD Bygg

Ökade skatter och den ökade inflationen regeringen vill ha innebär högre löner till anställda. Inflexibel arbetsmarknad med en LAS-lag som gör det svårt att förändra företaget med den föränderliga marknaden. Vi kommer att öka våra aktiviteter i ett annat land...

VD IT, telekom och media

Reformer som ska finansieras med högre skatter...

VD IT, telekom och media

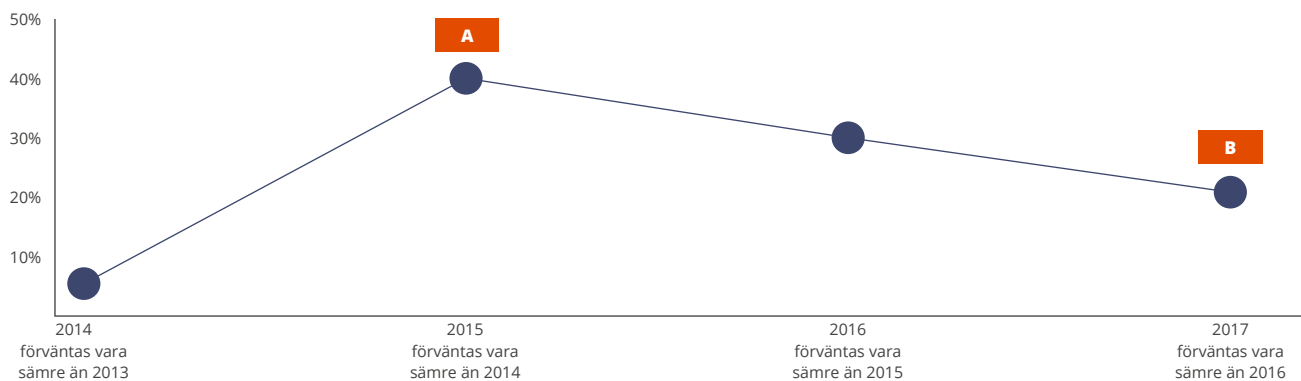
Reepalu-utredningen slår hårt och negativt mot vår bransch...

VD Vård och omsorg

Den kraftiga pessimismen efter valet 2014 har minskat...

~20% tror på ett sämre företagsklimat 2016/2017 jämfört med ~40% 2014/2015

Misstro på makroekonomiskt läge i Sverige 2014-2017 (andel företag %)

A ” Rysslandsituationen kan påverka oss indirekt genom ekonomiska sanktioner och oroligheter på marknaden...”

VD Tillverkande industri

B ” Fortfarande väldigt bra utveckling men 2016 har varit exceptionellt bra...”

VD IT, telekom och media

...tack vare ökad arbetskraft, tilltagande inflation och återupptagande av satsningar på infrastruktur

A

Försämringen av tron på företagsklimatet 2014/2015 tros ha drivits av en rad omvärldsfaktorer såsom en mer spänd relation till Ryssland samt ökad osäkerhet förknippad med en ny regering. Exempel på områden som drev pessimism¹ till följd av regeringsskiftet var:

- Stoppande av infrastrukturprojekt vilket påverkade ett flertal branscher, t.ex. Bygg samt Transport och Logistik.
- Höjda skatter och arbetsgivaravgifter samt ökade offentliga utgifter, vilket förväntades påverka arbetslinjen negativt och leda till försämrad konkurrenskraft internationellt.
- Avbrutna upphandlingar och övertagande av offentliga uppdrag i egen regi.

B

En rad faktorer har utvecklats positivt sedan 2014, vilka tros ha minskat pessimismen², exempelvis:

- Arbetskraften har ökat samtidigt som arbetslösheten minskat.
- Inflationen har tagit fart från negativa nivåer 2014 och 2015.
- Infrastruktursatsningar såsom "Förbifart Stockholm" har återupptagits trots utmaningar.
- Viss pessimism kvarstår på grund av ett fortsatt högt skattetryck samt regeringens planer på vinsttak i välfärden m.fl.

¹Källa: "Svenska företags utmaningar och fokusområden 2015"

²Källa: "Svenska företags utmaningar och fokusområden 2017"

INNEHÅLL

Svenska företags utmaningar och fokusområden 2017

1. Makroekonomisk utveckling	sida 9
2. Tillväxtsatsningar	sida 19
3. Kostnadseffektiviseringar	sida 27
4. Reflektioner	sida 33

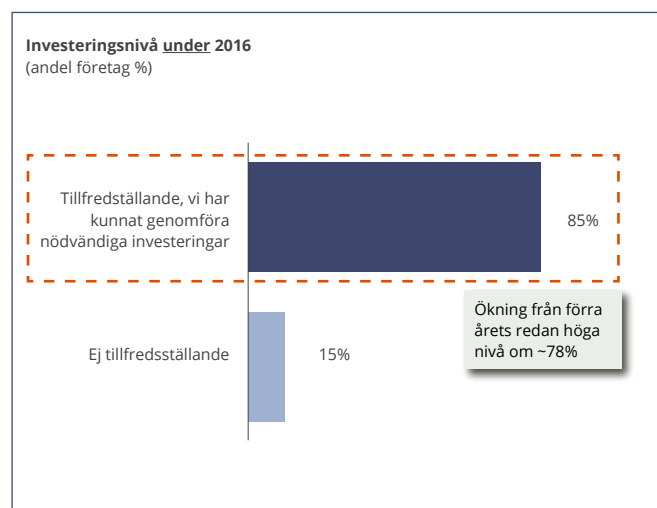

Trots oro ser företagen ljus på framtiden och planerar att satsa på tillväxt i större utsträckning än tidigare redan höga nivåer

- Företagen anser att de har kunnat genomföra **nödvändiga investeringar under 2016** och majoriteten planerar att **investera mer 2017** jämfört med 2016, främst företag inom **fastighetsbranschen och tillverkande industri**.
- **Satsningar på tillväxt prioriteras** i större utsträckning jämfört med tidigare år.
- Merparten planerar att **växa organiskt genom befintliga produkter/tjänster och geografiska marknader**. För att uppnå detta planeras investeringar i **utökad produktions-/leveranskapacitet** samt **personalstyrka**.

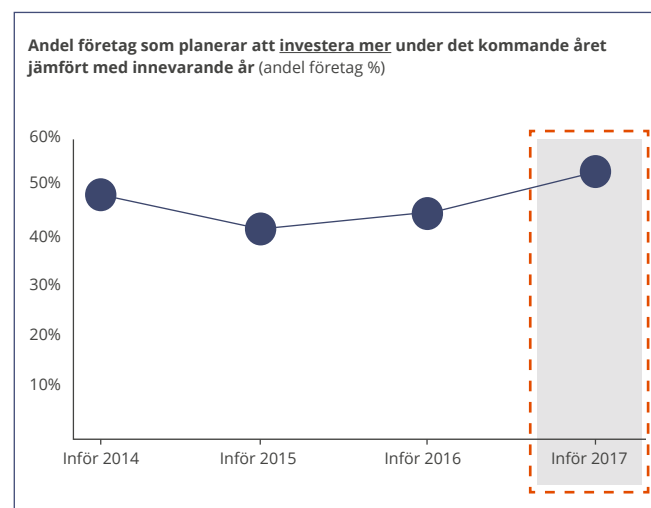
Företagen anser att de har kunnat genomföra nödvändiga investeringar under 2016...

En klar majoritet av företagen har kunnat genomföra nödvändiga investeringar under 2016...

■ Detaljeras på kommande sidor.

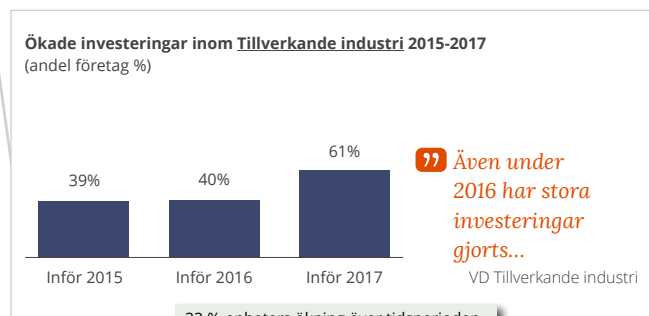
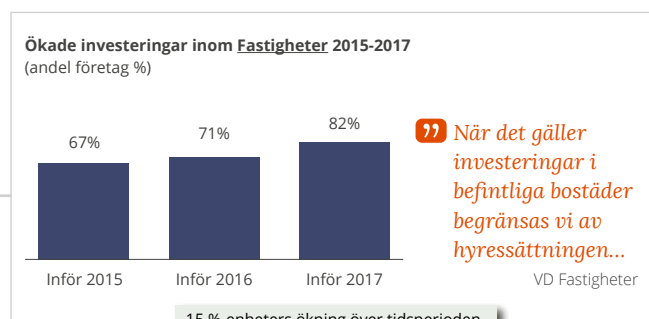
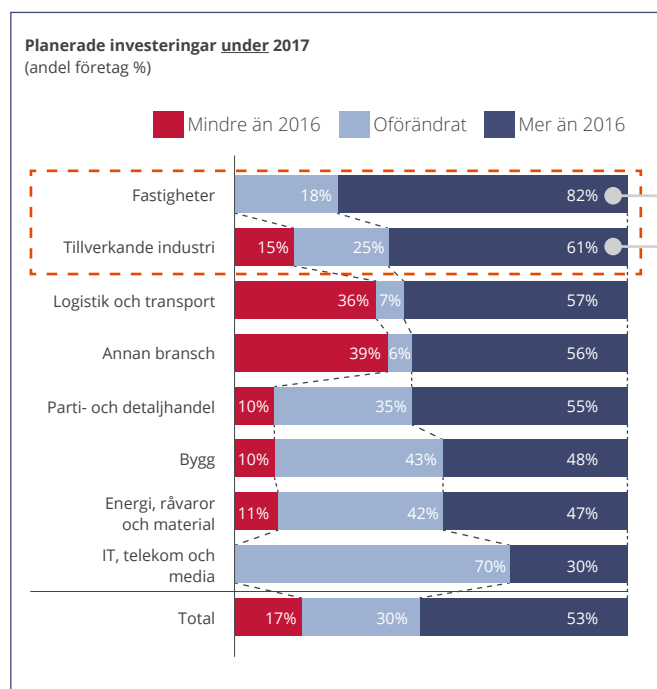
...och planerar att investera mer under 2017 jämfört med föregående år

... och majoriteten planerar att investera mer 2017 jämfört med 2016

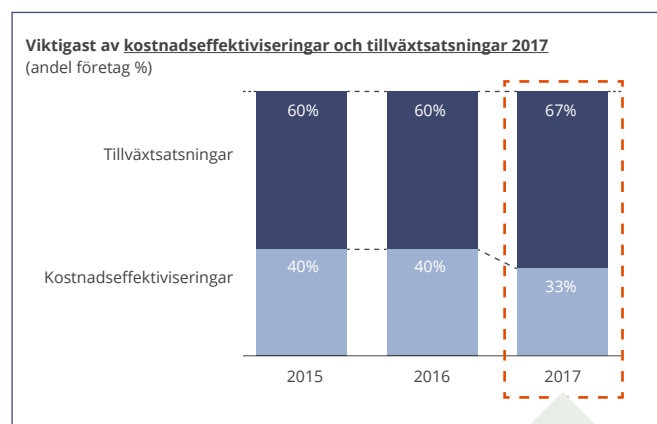
Fastigheter och Tillverkande industri planerar att investera mest under 2017

Både Fastigheter och Tillverkande industri ser en betydande ökning i investeringsnivå mot tidigare år

Satsningar på tillväxt prioriteras i större utsträckning jämfört med tidigare år

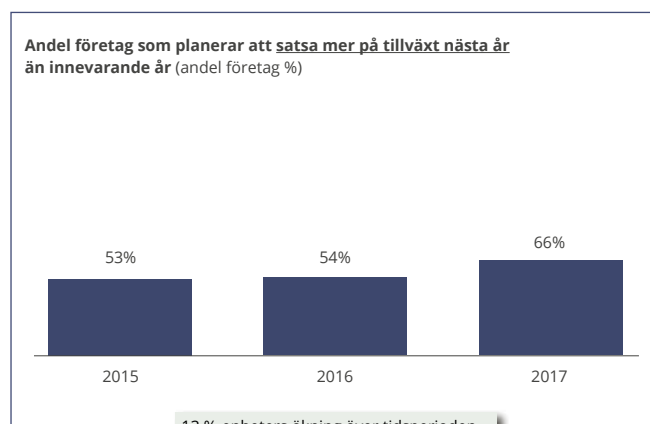
Fler företag prioriterar tillväxt framför kostnadseffektiviseringar under 2017 jämfört med tidigare år...

” Mer fokus på intäkter än på kostnader...

VD Energi, råvaror och material

...och andelen företag som prioriterar tillväxt har inte varit så hög under föregående år

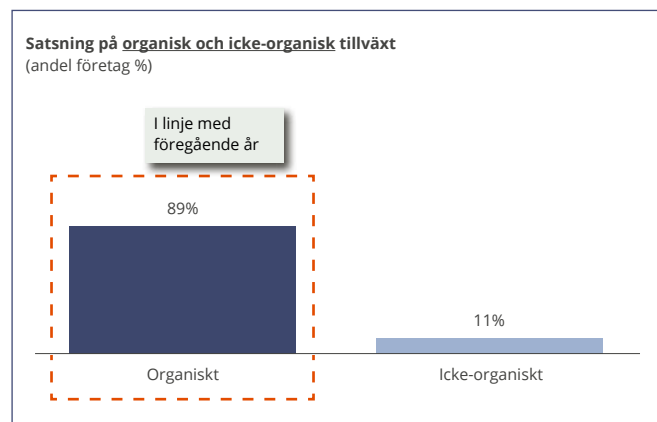

13 %-enheters ökning över tidsperioden

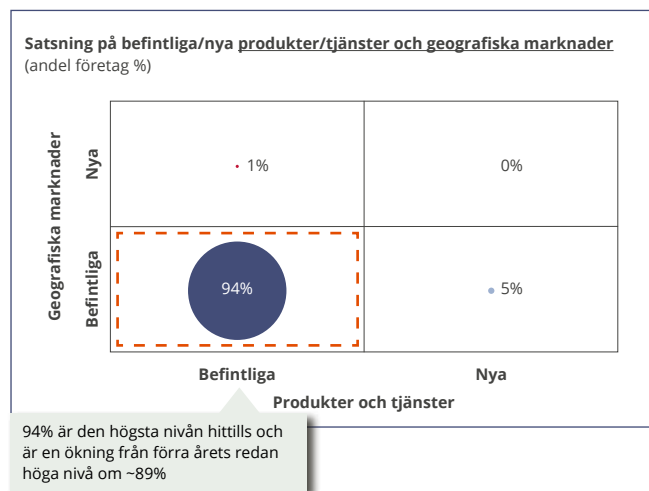
TILLVÄXTSATSNINGAR

Merparten planerar att växa organiskt genom befintliga produkter/tjänster och geografiska marknader...

~89% av företagen planerar att växa organiskt...

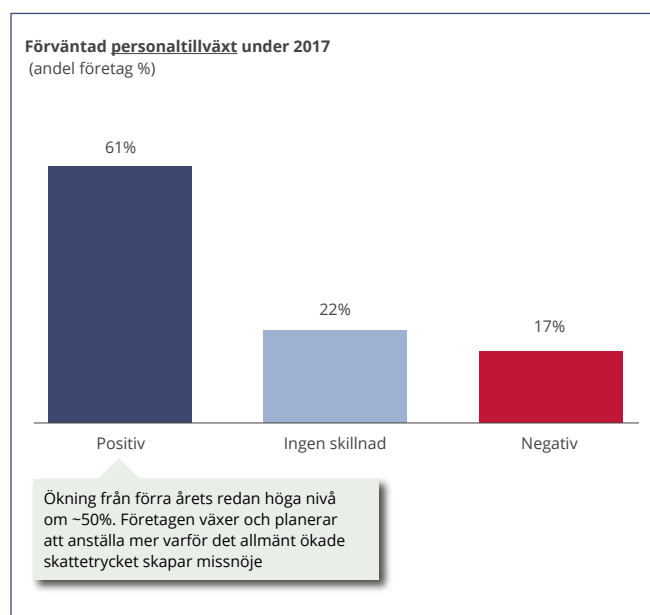
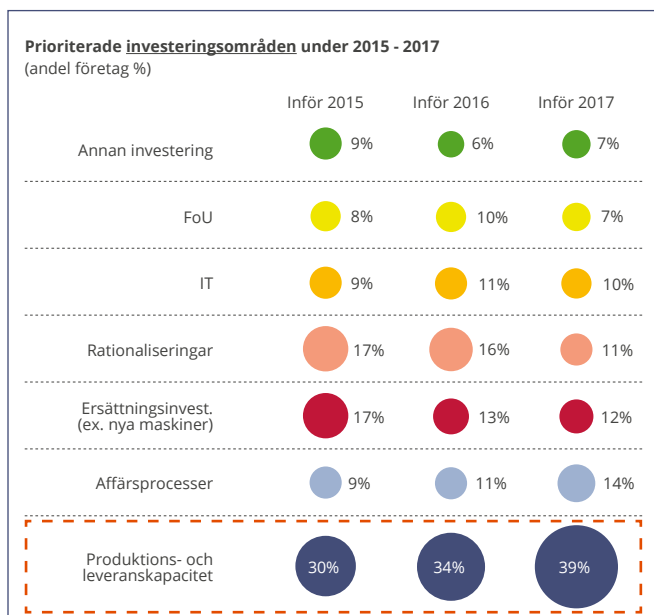
...och ~94% planerar att fokusera på befintliga produkter/tjänster och geografiska marknader

...och rustar inför tillväxt bl.a. genom att nyanställa och investera i produktions- och leveranskapacitet

Tydligt ökande trend avseende investering på produktions- och leveranskapacitet...

...kombinerat med ökat fokus på nyanställningar

INNEHÅLL

Svenska företags utmaningar och fokusområden 2017

1. Makroekonomisk utveckling	sida 9
2. Tillväxtsatsningar	sida 19
3. Kostnadseffektiviseringar	sida 27
4. Reflektioner	sida 33

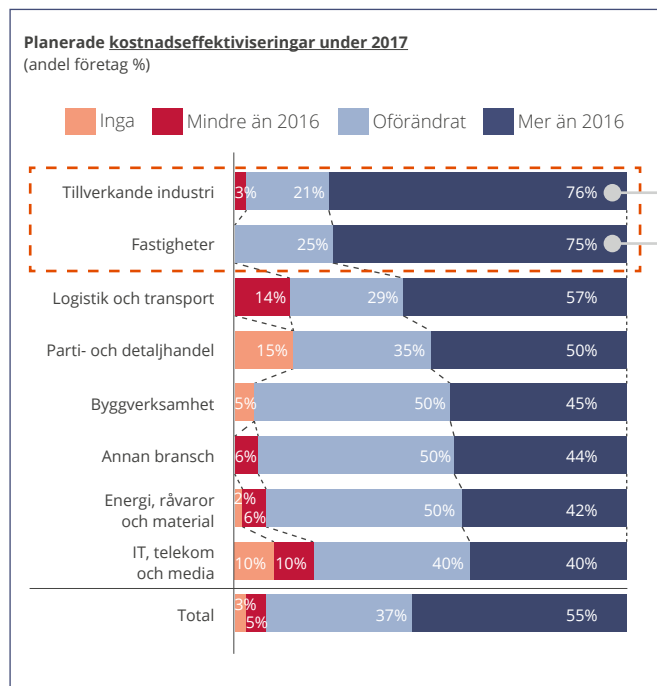
Även om tillväxt är i fokus finns det starka ambitioner på ökade kostnadseffektiviseringar, främst inom produktion av varor och tjänster

- **Kostnadseffektiviseringar fortsätter att vara i fokus** även om tillväxtsatsningarna prioriteras. Tydligt fokus förväntas främst **inom tillverkande industri och fastigheter**.
- Fokus för kostnadseffektiviseringar är **primärt produktion av varor och tjänster**.
- Företagens fokus på reducering av **personalrelaterade kostnader** förväntas **ligga kvar på samma låga nivåer** som föregående år.

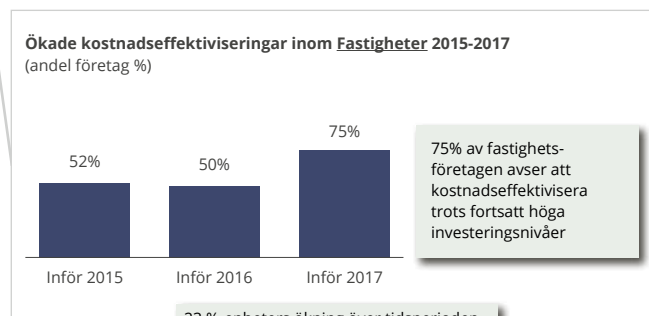
Effektiviseringar fortsätter att vara i fokus även om tillväxtsatsningarna prioriteras - tydligt fokus främst inom tillverkande industri och fastigheter

I förhållande till andra branscher förväntas tillverkande industri och fastighetsbranschen hålla högre kostnadsfokus

Både Tillverkande industri och Fastigheter ser en kraftig ökning av kostnadseffektiviseringar mot tidigare år

12 %-enheters ökning över tidsperioden

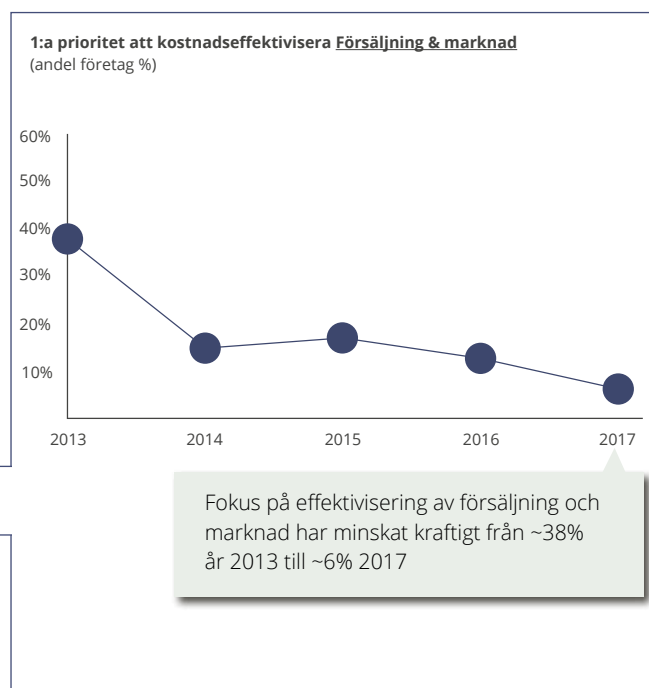
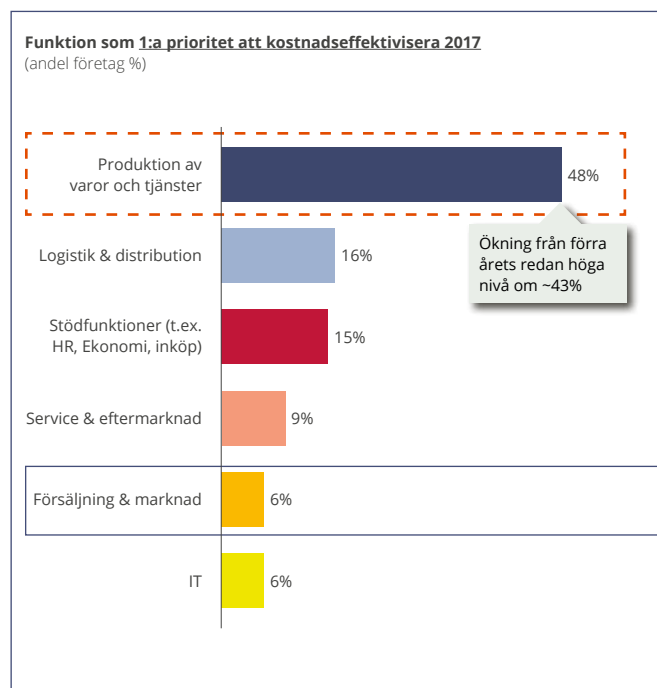

23 %-enheters ökning över tidsperioden

Fokus för kostnadseffektiviseringar är primärt produktion av varor och tjänster

Majoriteten av företagen avser att kostnads-
effektivisera sin produktion

Fokus på kostnadseffektivisering av funktionen
"försäljning och marknad" fortsätter att minska

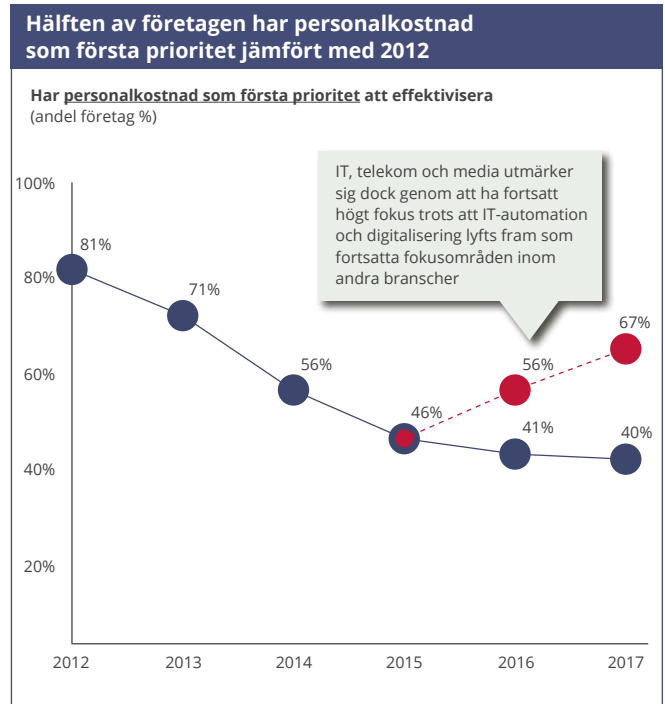

Företagens fokus på reduktion av personalrelaterade kostnader förväntas ligga kvar på samma låga nivåer som föregående år

- Personalkostnad som första prioritet har minskat sedan 2012, men tycks nu ha stagnerat.
- Företagen lyfter fram ett flertal faktorer som påverkar arbetslinjen och tros ligga bakom denna stagnation:
 - Ett allmänt ökat skattetryck och ökade arbetsgivaravgifter.
 - IT-automation och digitalisering.
 - Globalisering och flytt av verksamhet utomlands.
 - Specialisering och investering i kompetensutveckling.

22 Vi är del av ett multinationellt bolag och för våra arbetsplatser här i Sverige ser det inte så bra ut, men för firman som restrukturerar och flyttar bland annat produktion till billigare länder ser det bättre ut...

VD Tillverkande industri

INNEHÅLL

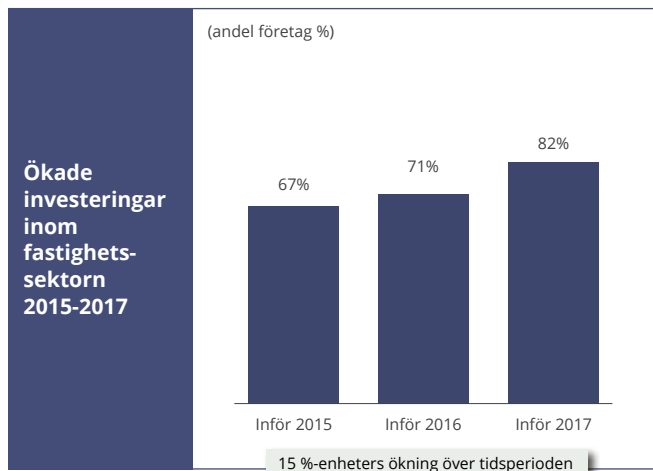
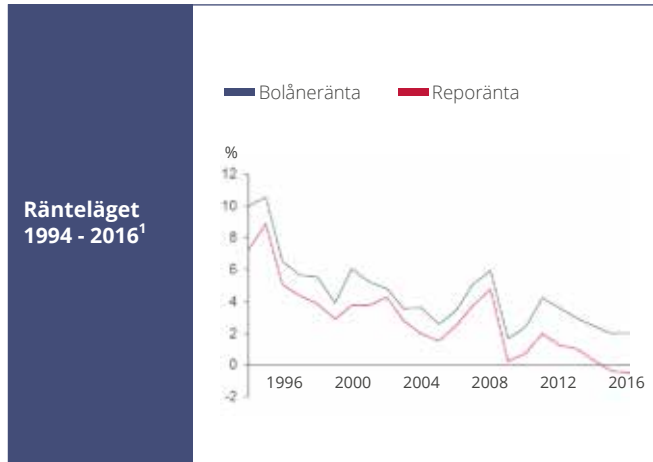
Svenska företags
utmaningar och
fokusområden 2017

1. Makroekonomisk utveckling	sida 9
2. Tillväxtsatsningar	sida 19
3. Kostnadseffektiviseringar	sida 27
4. Reflektioner	sida 33

Reflektioner

- Ökad **investeringstakt hos fastighetsbolagen**, en **byggsektor på fullvarv** och en förväntan om höga räntenivåer – en dämpande effekt på marknaden på sikt?
- Private equity-ägda bolag uppvisar en stark trend i **tillväxt- och förvärvsfokus** – drivs detta av en osäker omvärld?
- Tilltagande **investeringar och tillväxtsatsningar** i kombination med fortsatt högt fokus på **kostnadseffektiviseringar** – är **digitalisering en möjliggörare?**

Ökad investeringstakt hos fastighetsbolagen, en byggsektor på fullvarv och en förväntan om högre räntenivåer – en dämpande effekt på marknaden på sikt?

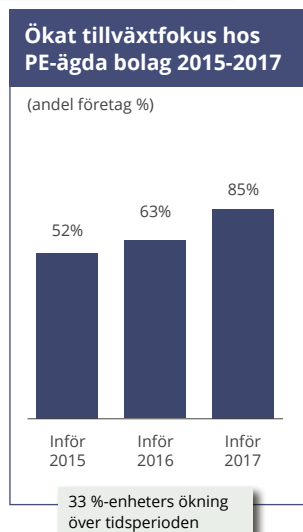
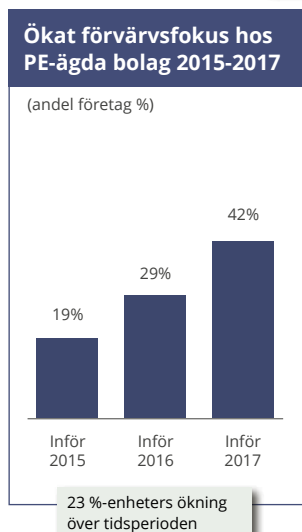
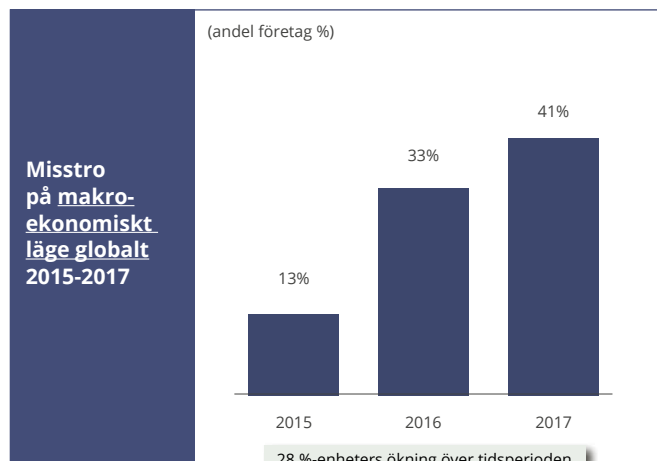
- Storstadsregionerna fortsätter att växa baserat på en fortsatt stark urbaniseringstrend i Sverige. Detta drivs även av en åldrande befolkning och ökad invandring². Historiskt har inte nybyggnationen av bostäder följt befolkningsökningen, och med bolåneräntor som gjort det billigare att ta lån än aldrig förr har bostadspriserna skenat. Rikssnittspriset per kvadratmeter har ökat med 70% sedan 2010 och sexdubblats på 20 år³.
- En förväntan ligger på regeringen att på sikt öka reporäntan i takt med att inflationen ökar, vilket även kommer leda till ökade bolåneräntor. Då reallöneökningen inte hängt med prisutvecklingen på bostadsmarknaden ställer vi oss frågan hur mycket mer genomsnittssvensken är villig att betala för sitt boende?
- I årets studie ser vi en stark tilltro på företagsklimatet inom byggsektorn, där företagen förväntar sig tillväxt till följd av ett stort byggbehov. Samtidigt planerar majoriteten av företagen inom fastighetssektorn att investera och satsa på tillväxt i större utsträckning än föregående år.
- Kommer dessa satsningar inom bygg- och fastighetssektorn i kombination med en förväntan på ökade räntor att jämna ut nivåerna mellan utbud och efterfrågan och på sikt dämpa bostadsmarknaden?

¹Källa: Bolåneräntor

²Källa: SCB

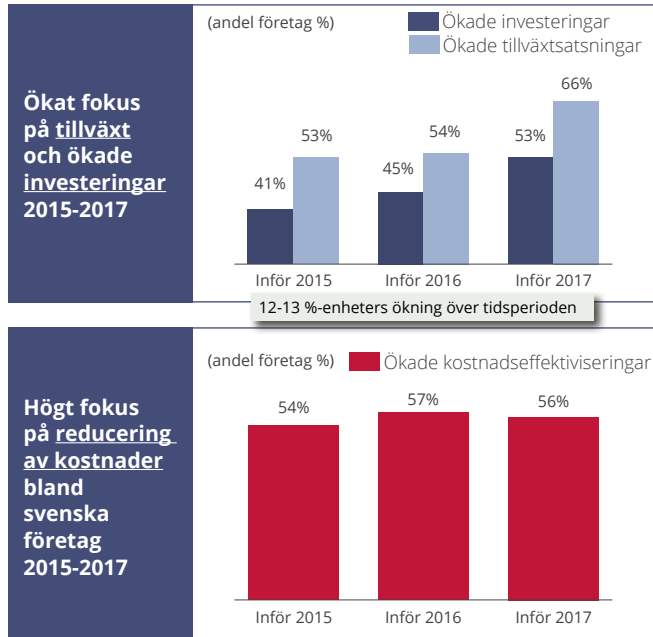
³Källa: Mäklarstatistik

Private equity-ägda bolag uppvisar en stark trend i tillväxt- och förvärvsfokus – drivs detta av en osäker omvärld?

- Misstron på det makroekonomiska läget globalt ökar för tredje året i rad. Donald Trumps seger i det amerikanska presidentvalet, resultatet av Brexit-omröstningen samt oroligheterna kring Deutsche Bank och den europeiska banksektorn har skapat större oro bland företagen jämfört med tidigare år.
- Händelserna har redan påverkat valuta- och aktiemarknaden. Trots att de långsiktiga effekterna är svåra att förutse kan konstateras att båda händelserna karaktäriseras av protektionistiska intentioner. Med både USA och Storbritannien som top 6 största handelspartners kan svenska företag komma att drabbas hårt av eventuella handelshinder.
- Årets studie visar ett allmänt ökat fokus på tillväxt bland svenska företag, en trend vi även ser i de private equity-ägda bolagens förvärvsintentioner. I samband med att bolagens tillväxtfokus ökat faller det sig naturligt att även se en ökning i förvärvsintentioner.
- PE-ägda bolagens höga förvärvsfokus drivs främst av jakten på avkastning, vilket i sin tur drivs av bl.a. låga räntenivåer och stor tillgång på kapital. Med målet att förvärva och med kapitalstarka ägare i ryggen, kan ett volatilt marknadsklimat och en osäker omvärld gynna de PE-ägda bolagen genom att oro och misstro driver ner priset på intressanta aktörer?

Tilltagande investeringar och tillväxtsatsningar i kombination med fortsatt högt fokus på kostnadseffektiviseringar – är digitalisering en möjliggörare?

” Den finansiella sektorn går igenom en av de största förändringarna med flera rörliga utmaningar inom bl.a digitalisering, förändrade kundbeteenden, ny konkurrens från fin.tech.bolag, ökade regulatoriska krav etc. Det är inte lätt att vara storbank idag...

VD, Finans och försäkring

” Digitalisering fortsatt ett stort investeringsområde...

VD, Bygg

- Resultat från de senaste tre årens studier tyder på tilltagande investeringar och ökat fokus på tillväxt och kostnadseffektiviseringar – två mål som kan tyckas vara svåra att uppnå samtidigt men som möjliggörs av digitalisering/automation.
- I förhållande till andra branscher har tillverkande industri varit framgångsrik i att utnyttja digitalisering för att automatisera manuella processer och öka sin produktivitet¹. Detta framgår också av resultatet från årets studie där majoriteten av företagen inom tillverkande industri planerar att satsa på tillväxt och effektivitet i större utsträckning än tidigare år. Studien visar också på att produktion- och leveranskapacitet är ett viktigt område för planerade investeringar.
- Vår förståelse är att digitalisering/automation har ökat inom andra branscher såsom Finans och Försäkring, Bygg, Parti- och detaljhandel, Logistik och Transport m.fl. Fler företag fokuserar på att digitalisera/automatisera såväl interna processer som kundmötet. Syftet är att bli effektivare genom ökad automation och att driva tillväxt med hjälp av datadrivna kundinsikter.
- Frågan är hur digitalisering kommer påverka dessa branscher med avseende på personalmix, tillväxt, effektivisering och lönsamhet?

¹Källa: "Digitaliseringens dynamik – en ESO-rapport om strukturomvandlingen i svenskt näringsliv"

AXHOLMEN[®]
CONSULTING

Om Axholmen

- Grundades 2007 med idén att skapa ett enklare och mer resultatinriktat sätt att leverera konsulttjänster:

” Vi delar alla idén att moderna konsulttjänster motiveras av de resultat och finansiella värden som skapas...

- Axholmen är fokuserade på att lösa affärskritiska utmaningar med ökad lönsamhet som mål.
- Vi är specialiserade på att göra våra kunder mer effektiva genom vår resultatfokuserade och aktiverande leveransmodell.
- Våra konsulter är erfarna topptalanger med bakgrund från såväl linje- som konsultverksamhet.

Milosz Tersmeden, Partner och VD

milosz.tersmeden@axholmen.se
076-161 21 99

Christian Lindell, Partner

christian.lindell@axholmen.se
073-310 47 46

Anna Nordberg, Partner

anna.nordberg@axholmen.se
073-517 61 80

Erik Mokvist, Partner

erik.mokvist@axholmen.se
070-749 14 95

AXHOLMEN[®]
CONSULTING

Ingmar Bergmans gata 2, 3tr
114 34 Stockholm

+46 8 55 00 24 80

www.axholmen.se info@axholmen.se